

U progu szkoły – o dojrzałości szkolnej

U PROGU SZKOŁY – o dojrzałości szkolnej

Wiek przedszkolny u dziecka to okres bardzo dynamicznego rozwoju fizycznego i umysłowego. Musimy wspomagać dzieci każdego dnia, aby nie zmarnować ich szansy na wartościowe i pożyteczne jego spędzanie. Zdobywanie gotowości do podjęcia nauki w szkole to proces długi zbierający doświadczenie, umiejętności, sprawności i nawyki dzieci z poprzednich lat życia. Harmonia pomiędzy wszystkimi sferami rozwoju i wychowania dzieci warunkuje ich dojrzałość szkolną. Ponieważ dzieci w wieku przedszkolnym charakteryzuje duża różnica w zakresie tempa rozwoju umysłowego, dlatego efektywność pracy warunkuje, dopasowanie treści kształcenia do ich możliwości rozwojowych.

Nauczyciel musi realizować treści programowe biorąc pod uwagę różnice indywidualne w tempie rozwoju umysłowego oraz umiejętnie wspomagać dzieci w tym rozwoju.

Rodzice i nauczyciele powinni współpracować ze sobą skłaniając do szybszego tempa rozwoju te dzieci, które rozwijają się wolniej i nieharmonijnie. Natomiast tym dzieciom, które rozwijają się bardzo dobrze gwarantować możliwość rozwijania umiejętności i uzdolnień. Tylko wówczas wszystkie dzieci będą mogły rozpocząć naukę

Rodzice i nauczyciele powinni ułatwić dzieciom podjęcie obowiązków w nowym środowisku jakim będzie szkoła, starając się aby ta zmiana, nie była zbyt gwałtowna i nie wpłynęła niekorzystnie na równowagę psychofizyczną.

Musimy uwzględnić wszystkie dziedziny rozwoju żeby pomóc dzieciom w przestąpieniu progu szkolnego:

Aby **fizyczna dojrzałość dziecka** była pełna powinniśmy umożliwić dzieciom zaspokojenie potrzeby ruchu. Chęć poznania tego co nowe i nieznane wymaga zręczności i siły fizycznej. Aktywność ruchowa pomaga te sprawności doskonalić, oczywiście dorośli muszą czuwać nad zachowaniem równowagi pomiędzy wysiłkiem a odpoczynkiem (brak równowagi może osłabić

mały organizm i jego odporność), a także nad poznawaniem i odkrywaniem nowych dla niego rzeczy aby zagwarantować mu bezpieczeństwo.

Ponieważ organizm dziecka ciągle doskonali narządy i funkcje życiowe, ważne jest, aby dostarczyć dzieciom składniki odżywcze gwarantujące prawidłowy rozwój i zdrowie dziecka. Ważny jest dobór produktów i regularność jedzenia posiłków. Trzeba dostarczyć młodemu organizmowi odpowiednią ilość witamin i składników mineralnych, np. niedobór białka i witamin może zahamować wzrost i osłabić rozwój umysłowy.

Ważny dla rozwoju jest też higieniczny tryb życia czyli zapewnienie dzieciom świeżego powietrza, snu i ruchu. Nie możemy zapominać o przyzwyczajaniu dzieci do odpowiedniego ubierania się w zależności od pogody, dbaniu o czystość osobistą i otoczenia.

Przed pójściem dzieci do szkoły musimy też zadbać o narządy zmysłów dzieci, kierując je na badania do lekarza pediatry aby stwierdzić, czy dziecko i jego narządy rozwijają się prawidłowo. W trosce o prawidłowy słuch nie dopuszczajmy dziecka do przebywania w

hałasie, mówmy do niego spokojnie i bez krzyku. Wzrok dziecka chrońmy zapobiegając długiemu siedzeniu przed telewizorem i komputerem oraz zapewniając prawidłowe oświetlenie podczas czytania, rysowania i zabawy. Późno wykryte wady wzroku i słuchu są powodem kłopotów z rysowaniem, pisanem, czytaniem i mówieniem oraz umiejętnością skupienia uwagi podczas zajęć, lekcji w szkole czy zabaw.

Rozwój mięśni dłoni, palców, nadgarstka decyduje o **sprawności manualnej**, dlatego powinniśmy dostarczyć dziecku przybory i materiały do działania. Cięcie, rysowanie, malowanie, lepienie etc. przygotowuje dzieci do nauki pisania wyrabiając precyzję i odporność ręki na zmęczenie.

Dobrze rozwinięte fizycznie dziecko będzie rzadziej chorowało i będzie odporne na stres i zmęczenie a zatem zdolne do dłuższego wysiłku umysłowego, koncentracji uwagi i spokojnego uczestnictwa w lekcjach.

Emocjonalno – społeczny rozwój dziecka uwarunkowany jest pierwszym wzorem współżycia za środowiskiem jakim jest rodzina. W niej dziecko uczy się odnoszenia do innych, wyrażania swoich uczuć i doznań oraz panowania nad reakcjami. Rodzice, uświadamiają dziecku jakie czyny i oczekiwania są dobre a jakie złe. Ponieważ dzieci naśladują osoby z najbliższego otoczenia powinny one dać im nienaganne wzory postępowania.

Kontakty ze środowiskiem społecznym rozszerzają się na grupę rówieśniczą, w której dziecko powinno nawiązać pozytywne kontakty, umieć znaleźć rozwiązanie niektórych problemów kierując się przyjętymi normami postępowania.

O społecznej dojrzałości świadczy też jego stopień samodzielności, zatem rodzice i nauczyciele powinni dążyć aby stopniowo poszerzył się zakres wykonywanych przez dziecko czynności. Aby dzieci były bardziej odpowiedzialne za swoje działania powinniśmy wdrażać je do różnych prac i dopilnować aby wykonywało je do końca osiągając zamierzony cel.

O powodzeniu w szkole decyduje obowiązkowość, staranność i systematyczność w wykonywaniu pracy, a także ambicje, samoocena i umiejętność skupienia się. Musimy wykształtować dobre nawyki pracy, poczucie odpowiedzialności za swoje działania oraz kształtować właściwy stosunek do zadań i poleceń. Są to elementy dojrzałości szkolnej 7 latka.

Jeżeli dziecko w wieku szkolnym ma niewykształcone nawyki pracy, porzuca nie skończone zadania, rozprasza się to zawsze będzie miało problemy z nauką w szkole.

Trzecim czynnikiem decydującym o dojrzałości szkolnej dziecka jest **rozwój umysłowy dziecka**, jego aktywność, ciekawość świata i działalność poznawcza.

Zdobywanie wiedzy powinno odbywać się w toku bezpośredniej, interesującej je działalności praktycznej, ponieważ ona decyduje, czy procesy zapamiętywania i reprodukowania zajmują w nauce dziecka i procesie przyswajania wiedzy centralne miejsce. Musimy również pamiętać, że informacje udzielone dzieciom w odpowiedzi na ich pytanie utrwala się w świadomości dziecka lepiej niż pouczenia.

Bywa, że nie potrafimy dać dziecku pełnej odpowiedzi na skomplikowane pytanie, wówczas

nie wstydźmy się zwrócić z nim do książki. Dziecko zobaczy, że książka to źródło wiedzy

będzie chciało nauczyć się czytać aby z tej wiedzy móc korzystać.

Rodzice i nauczyciele odpowiedzialni są za stworzenie optymalnych warunków i doznań do nauki języka ojczystego, zdobywania wiedzy o otoczeniu, przyswajania umiejętności i nawyków.

7 letnie dziecko powinno słuchać uważnie wypowiedzi innych, rozumieć polecenie, swobodnie wypowiadać się w mowie potocznej oraz na podany temat. Zasięg słów dziecka powinien pomóc mu porozumieć się w zrozumiały sposób z dorosłymi i rówieśnikami. Powinno ono wyrażać swoje uczucia i pragnienia oraz umieć dzielić się wrażeniami z innymi. Jego mowa powinna być prawidłowa pod względem gramatycznym i artykulacji, gdyż jest ona podstawą w nauce czytania i pisania, a błędy popełniane w mówieniu opóźniają naukę. Dlatego dzieci mające wady wymowy, powinny ćwiczyć pod kierunkiem logopedy oraz w domu wg jego instrukcji, aby te wady usunąć przed pójściem dziecka do szkoły. Jeżeli dziecko nie może zaaklimatyzować się w grupie społecznej, współpracować z nią i porozumiewać się, nie będzie czuło się dobrze w szkole.

Gotowość dziecka do podjęcia nauki w szkole wymaga ogólnej dojrzałości. Wszystkie sfery rozwoju są równie ważne. Nauka w tym wieku powinna być wpleciona w zabawę i być atrakcyjna dla dziecka, tylko wówczas wzbudzi jego zainteresowanie.

Wykonywanie zadań z rodzicami i nauczycielem nie powinno być zbyt długie, powinno być kontynuowane w zależności od zaangażowania dziecka. Ćwiczenia te, powinny odbywać się w miłej i spokojnej atmosferze aby nie zniechęcić dziecka do nauki i spowodować, że dziecko poczuje strach przed pójściem do szkoły.

Najważniejsza u progu szkoły jest harmonia pomiędzy rozwojem fizycznym, intelektualnym i społeczno – emocjonalnym. Jej brak może spowodować, że rozwinięte umysłowo dziecko może np: nie uważać na lekcji, nie przejawiać ambicji, nie umieć skupić się na wykonywanej czynności.

Niedojrzałość ta często mija, ale pierwsze niepowodzenia szkolne są dla dziecka i jego rodziny trudne i mogą rzutować na negatywny stosunek dziecka do szkoły, a tego wszyscy chcemy uniknąć.